

ARCHA

$\frac{2}{2004}$

ZPRAVODAJ O VÝCHOVĚ A VYUŽITÍ VOLNÉHO ČASU DĚTÍ A MLÁDEŽE

klavír a hokej, nebo celkový rozvoj osobnosti? - svobodou k rozmanitosti - láskou k jednotě - nebýt fanatikem, ale stát si za svým - březnová vesmírna ve znamení lidských práv - heslo: láska kristova nás spojuje - jedno procento. hodně nebo málo? - práva, povinnosti a dětský parlament - anketa - "zastřešující organizace" čili nabídnutý prostor - bambiriáda 2004 - jak se brousí hrany - zázračné panenky - na společné cestě v třebíči - francouzská chuť jednat - v zrcadle médií

Klavír a hokej, nebo celkový rozvoj osobnosti?

Mimoškolní činnosti dětí si mohou konkurovat – a lákavých možností je tolik...

Počet organizovaných dětí v „klasických“ sdruženích v posledních letech klesá. Na tento fakt upozornil při setkání s novináři v kavárně Vesmíra koncem února čerstvě zvolený předseda České rady dětí a mládeže Pavel Trantina. Jakkoli může v popsáném vývoji hrát roli „image“ té které mládežnické organizace ve společnosti i atraktivita jejího programu, jedno je jisté: jde o celoevropský trend.

Dětská a mládežnická sdružení na něj reagují různě. Trantinův domovský Junák se kupříkladu snaží i pomocí informačních kampaní nabídnout rodičům, aby se jejich děti do skautské činnosti zapojily. „Nese to nějaké výsledky, ale vypadá to, že s tou konkurencí, která je na trhu možností pro mladé lidi, to bude čím dál obtížnější,“ předvídá Pavel Trantina. Svaz skautů a skautek by přitom podle výsledků jejich vlastního šetření mohl ke zhruba 50.000 současných členů klidně přibrat ještě 20.000. Další šátky si ale přesto nikdo neváže. Srovnání s kolegy v zahraničí ukázalo, že organizovanost skutečně není tím, co by se dnes „nosilo“. Ale proč?

Děti nyní mají často zájem spíš o nárazové akce. Rodiče zase o takové druhy aktivit, které, jak soudí, jejich ratolesti nějakým způsobem dost zřetelně a jednoznačně profilují – ať už jde třeba o hudbu či sport. Na druhou stranu ovšem hrozí, že si takovéto mimoškolní aktivity, je-li jich příliš mnoho, mohou začít konkurovat. Což se také stává. Třetí úhel pohledu zase odhalí, že podíl „aktivních“ dětí a mladých lidí se vlastně ani příliš nemění – a k nim pochopitelně patří i ti organizovaní. „Vždycky můžeme oslovit jen určitý sektor, určité procento mladých lidí ve společnosti,“ míní šéf ČRD. Rodiče si celkem oprávněně kladou otázku, jak ta či ona mimoškolní činnost jejich dítěti prospěje, co mu přinese. A jak se to projeví. A kdy. A právě v tom

může být ta potíž – v rychlosti a formě, v níž se má kýžený efekt podle očekávání mnoha dospělých dostavit.

Když totiž rodič přijde z práce domů a zeptá se: „Tak copak jste dneska dělali v hudebce?“, dítě odpoví, že cvičili tu a tu stupnici. Na obdobný dotaz týkající se fotbalového tréninku se dospělí dozvědí o cvičných střelách na branku. Takový „produkt“ dokáže podle Pavla Trantiny rodič dobře „uchopit“. V klasických dětských sdruženích je to však trochu jinak. „Nabízíme – ač to možná zní trochu nadneseně – výchovu k nějakým hodnotám, ke zkušenostem,“ zobecnil jejich cíle předseda Rady.

Mladí lidé si tak mohou vyzkoušet, jaké to je být v kolektivu. A řídit ho. A organizovat aktivity pro druhé: třeba peněžní sbírky s ušlechtilým sociálním posláním. „Jde o celkový rozvoj osobnosti, který není hmatatelný hned na počátku, ale projeví se až v nějakém dalším časovém období,“ zdůraznil Pavel Trantina. A jak že se projeví? Například tím, že mladí lidé, kteří projdou dětským sdružením, nemají takové problémy s komunikací s ostatními. Bývají také mnohem aktivnější ve společnosti – a objeví se pak třeba ve významnějších funkcích komunální politiky. Mimoškolní výchova k aktivnímu občanství asi dosud není tak úplně

společností doceněna – a je i úkolem rady dětí a mládeže, aby se její prestiž v České republice posilovala, uzavřel téma šéf Rady.

Jiří Majer

Foto Radka Páleníková
na snímku Pavel Trantina a Lee Louda při setkání s novináři

Otázka pro Julii Navarro, pracovníci francouzského ministerstva školství a hlavní koordinátorku projektu Chut jednat (*Envie d'agir*), zaměřeného na podnícení zájmu mladých lidí o dění ve společnosti: Mají podle vašich zkušeností při zapojování mladých lidí do společnosti nějaký „náskok“ ti, kteří předtím prošli dětskou či mládežnickou organizací?

„Původním záměrem pana ministra (Luca Ferryho) vlastně bylo zapojit do nejrozličnějších aktivit ty, kteří ještě žádnou takovou činnost nevykonávali. Ale potom se ukázalo, že je to nesmírně obtížné – že je to mnohem obtížnější, než zapojit do této činnosti především ty, kteří už nějakou zkušenost s dobrovolnou prací mají. Takže nyní existují dvě cílové skupiny našeho projektu. První tvoří dosud nezapojení dobrovolníci, a ty je mnohem těžší oslovit. Druhou skupinu představují lidé, kteří už nějakým způsobem aktivní jsou – a vlastně jenom hledají informace, jak se mohou zapojit dál.“

Svobodou k rozmanitosti – láskou k jednotě

Rozhovor s ministryní školství,
mládeže a tělovýchovy
Petrou Buzkovou

Zanedlouho budete v polovině svého působení ve funkci ministryně školství, mládeže a tělovýchovy. Co zatím považujete za svůj největší úspěch v této roli? A co byste byla ráda, aby se vyvíjelo jinak?

Za úspěchy pokládám v první řadě novou školskou legislativu, která výrazným způsobem zlepšila právní jistotu ve školství. Podařilo se také rozběhnout reformu financování vysokého školství. Co bych chtěla, aby bylo jinak? Takhle já neuvažuji. Jsem docela ráda, že se podařilo rozjet pozitivní změny, které zakládají mnohem delší trend, než představuje moje funkční období. Spíše bych byla ráda, aby to bylo rychleji. Víte, mohla bych samozřejmě mluvit o finančních prostředcích pro školství. Ale realisticky řečeno se loni podařilo uzavřít nůžky, které se rozevíraly mezi učitelským a průměrným platem. Výdaje na vysoké školství rostou o více než 0,1% HDP ročně a konečně také existuje vládní konsensus o úlevách pro veřejné vysoké školy.

Čím z Vašeho hlediska za dobu Vašeho působení přispělo MŠMT pozitivně rozvoji oblasti "mládeže"? Máte tu pro "druhý poločas" nějaké představy, co by se dalo zlepšit?

Dokončujeme přípravu velice potřebného zákona o práci s mládeží a dětmi, restrukturalizovali jsme dotační politiku. Končí vleklý problém s Fondem dětí a mládeže a opět - jako každoročně - rostou objemy prostředků, které do této oblasti jdou.

V současné době je konečně šance, že by ČR měla jednu uznávanou národní radu dětí a mládeže – totiž Českou radu dětí a mládeže. Co by podle Vás mělo hlavně charakterizovat její činnost?

Z ministryně – královnou?
Zlatý AMOS 2004

Myslíte si, že tato národní rada může být skutečným partnerem státním orgánům, když je ekonomicky zcela závislá na státních dotacích?

To, že je závislá na státní dotaci, je problém rady. Nicméně se nedomnívám, že by došlo k využití ekonomické závislosti ČRD a ona byla tímto způsobem nucena ke změně stanoviska či deklaratorní podpoře vládní politiky. Obdobně - co bude hlavní náplní činnosti této rekonstruované rady, závisí především na ní samé. Z mého hlediska je důležité, aby vystupovala jako akční a kvalifikovaný partner zvláště vůči EU.

Jednou z oblastí, již se dlouhodobě věnujete, je hledání účinného způsobu, jak čelit drogovému ohrožení dětí a mladých lidí. Jaké priority by v následujícím období měla podle Vás česká společnost na tomto poli následovat? Co si myslíte o přínosu sdružení dětí a mládeže pro primární prevenci?

Není třeba vynalézat nic nového. Potřebujeme dotvořit všechny pilíře drogové politiky od primární prevence až po programy přežití pro ty, jimž není z jejich závislosti pomoci. Musíme být schopni rozlišovat mezi oběťmi, kterým je třeba poskytnout pomoc, a tím, co je třeba striktně potlačovat. Mládežnické organizace zde mají nezastupitelnou roli - nabízejí kvalitní alternativu trávení volného času.

V souvislosti s nedávným vražedným útokem žáka na učitele se sice na čas rozvířila debata o narůstající agresivitě žáků i malé schopnosti učitelů s žáky vycházet, ale žádné, byť i vzdálené, řešení z ní nevyplývalo. Máte Vy představu, kdo a čím by tu mohl k řešení přispět?

Nemám. Jsem totiž přesvědčena, že takový popis situace je falešný. Agresivita ve společnosti narůstá, mění se tradiční role učitele, který dnes již není chápán jako samozřejmá autorita. Z toho vyplývá, že učitel musí být na některé situace mnohem lépe připraven než v minulosti. Nemyslím tím bojová umění, ale kvalitní psychologickou výbavu a rozvinuté komunikační dovednosti. Samozřejmě musíme hledat optimální vyvážení vztahu odpovědnosti - zač odpovídá škola, zač rodiče, kde je odpovědnost sdílená... Musíme také hledat prostředky, jak zajistit, aby komunikace mezi školou a rodiči byla partnerská a nikdy konfrontační. Ale to všechno se děje, i když nejde o změny ze dne na den. S názory, které hlásají potřebu bezpečnostních rámců u vchodů do školních budov, potřebu osobních prohlídek žáků, naprosto nemohu souhlasit.

Češi slaví s odkazem na Jana Amose Komenského Den učitelů. Myslíte si, že by dnešní rodiče, děti i učitelé skutečně uvítali výchovu podle Komenského principů? Případně v čem ano? V čem ne?

Domnívám se, že nejenom česká pedagogika dodnes stojí na principech, které stanovilo několik nejvýznamnějších osobností, mezi nimiž zaujímá Jan Amos Komenský jedno z předních míst. Jediný důvod, proč nebudu navrhopvat, aby se nad nové rámcové programy psalo Komenského heslo "Svobodou k rozmanitosti, láskou k jednotě", je přílišná okázalost podobného gesta.

ptal se Jiří Zajíc
foto Petr Zákostelský

Nebýt fanatikem, ale stát si za svým

Rozhovor s předsedou Rady vlády pro lidská práva Janem Jařabem

MUDr. Jan Jařab (1965) působil v nevládním sektoru (Hnutí občanské solidarity a tolerance, Český helsinský výbor). Vystudoval První lékařskou fakultu Univerzity Karlovy a antropologii na University College v Londýně. V povědomí veřejnosti zřejmě utkvělo, že se loni v pražském metru stal terčem útoku dvou mladých rasistů poté, když se zastal muže černé pleti, kterého surově napadli. Na setkání mladých lidí z Národního parlamentu dětí a mládeže v kavárně Vesmírna 12. března 2004 přišel o pár minut dříve a udělal si čas na rozhovor pro magazín ČRDM Archa.

Jakou roli by podle Vašeho názoru mohla – nebo měla – hrát ve společnosti reprezentativní rada dětí a mládeže, sdružující různé spolky a organizace zaměřené na mimoškolní výchovu mladých lidí?

Možná, že by mohla sehrávat úlohu jakéhosi příkladu – příkladu toho, že se s dětmi a mladšími lidmi dá počítat. A že jejich názory bývají často překvapivě dospělé, zatímco – upřímně řečeno – názory některých dospělých bývají často překvapivě infantilní.

Co především by podle Vašeho mínění měli rodiče od organizací, kterým svěřují své ratolesti očekávat?

Solidnost, samozřejmě. Měli by očekávat, že se tam jejich dětem nic nestane; prostě že bude o ně dobře postaráno a že jim nikdo neublíží. To je u dětí vždycky na prvním místě. Ale hned na druhém místě je, že ta ochrana dětí – která je nezbytná – by neměla být vykonávána takovým tím tradičním, paternalistickým způsobem. Tedy, že dítě může mít prostor pro svůj rozvoj jako aktivní subjekt, aniž bychom ho ve všem museli nutně vést za ručičku. A zkušenosti dokonce ukazují, že čím více téhle vlastní odpovědnosti se mu dá, tím více rozvíjí svou vnitřní disciplínu. Když je dítě vedeno – ať už v organizaci nebo v rodině – až příliš úzkostlivě takovým tím

omezujícím způsobem, aby samo neudělalo chybu, tak potom naráz neví, jak nově nabytou nezávislost uplatnit. Pokud existuje pouze vnější disciplína, není to vlastně moc dobře: já si myslím, že děti a mladiství si mají kultivovat vlastní disciplínu tím, že se jim něco dovolí, že mají šanci sami sebe rozvíjet.

Myslíte si, že mladý člověk by mohl svoji dětskou zkušenost z oddílu zúročit potom v období, kdy se bude zapojovat do společnosti? Může to pro něj znamenat nějaký „bonus“?

To určitě ano. A já si dokonce myslím, že třeba ty různé skupinové aktivity jsou důležité už jenom v tom, že učí interakci s jinými. V dnešní době to je dost důležité právě proto, že reklama klade u mladých lidí takový extrémní důraz na individualismus a na konzumní způsob života a tvrdí, že jedinec si má něco dokázat. A tady (v oddílovém prostředí) je důležité, že má něco dokázat nejen pro sebe, ale i pro ty ostatní.

Máte vlastní zkušenost z nějaké dětské či mládežnické organizace?

Mému synovi je teprve dva a půl roku, takže moje jediná zkušenost je takové to předškolní zařízení.

A musím říct, že už teď vidím, že i to na něho má velmi dobrý vliv. Jinak by se nenaučil půlku toho, co umí.

Měl jste v dětství nebo v mládí nějaký vzor – ať už v rodině, ve svém okolí či třeba literární nebo filmový?

Já budu asi hodně nepůvodní: pro mě byl vždycky vzorem můj otec. A zůstává dodnes. Takže mu někdy žertem vyčítám, že jsem prožil život v jeho stínu. Ale není to samozřejmě vůbec pravda, ten stín mě nijak nezkrušil.

Měl jsem určitý formativní zážitek v dětství, mezi čtvrtým a pátým rokem života, kdy jsem byl rok ve Spojených státech. Bylo to na sklonku šedesátých let, kdy tam byla atmosféra mimořádně svobodná, dokonce ještě svobodnější, než je ve Spojených státech třeba dnes. Pro mě pak návrat sem, do školky v Ostravě v roce 1970, byl velmi krušný. Setkal jsem se s tím, jak je čas dětí regulován po patnácti minutách: teď si musíte hrát takto, teď toto... Musím říct, že se mi velmi stýskalo po té Americe konce šedesátých let. A tenhle formativní zážitek ve mě zůstal; asi mě v jisté míře ovlivnil i do dospělosti.

Jakých vlastností si u druhých lidí nejvíce vážíte a které naopak nejvíc odsuzujete?

Na to je těžké ve zkratce odpovědět, aby to nebylo nějaké klišé. Ale musím říct, že skoro nejvíc mně vadí dva protilehlé extrémy. Jedním je fanatismus, to znamená bezbřehé přesvědčení o vlastní pravdě, a tím druhým je úplná bezzásadovost, kdy lidé dělají něco jenom proto, aby z toho měli prospěch. A myslím si, že zdravé je, jestliže člověk umí pochybovat o tom, co si myslí. To znamená: když není fanatik a současně když má nějakou míru vnitřní autenticity, opravdovosti. A když je schopen za tím, k čemu dospěl – třeba i při pochybnostech – nějakým způsobem stát. A nevymění to za něco, co se v tu chvíli třeba více hodí.

*Za rozhovor poděkoval Jiří Majer
Foto Radka Páleníková*

Březnová Vesmírna ve znamení lidských práv

„Pojem lidská důstojnost si každá kultura naplňuje asi trochu jiným obsahem. Ten, jímž si ho dnes naplňujeme my, je určitě lepší než před patnácti dvaceti lety a určitě je lepší než ten, kterým si ho naplňují třeba v Nigérii, v Barmě nebo v Bělorusku. Ale asi zaostává za tím, co bychom viděli třeba v Nizozemsku nebo Finsku. A není to jenom – jak se u nás často domníváme – otázkou toho, co oni si mohou finančně dovolit.“ Těmito slovy zmapoval vládní zmocněnec pro lidská práva Jan Jařab jedno z témat, o němž diskutoval 12. března 2004 v kavárně Vesmírna, kde se setkal se zástupci Národního parlamentu dětí a mládeže.

Dvě desítky mladých lidí například zajímalo, v čem práce vládního zmocněnce vlastně spočívá. Ptali se také, co si jejich host myslí o násilných tendencích ve společnosti a v médiích obšírně rozebíraných excesech tohoto typu, které se nevyhnuly ani školám. Řeč přišla i na Evropskou unii a na to, jak se lépe postarat o lidi, kteří jsou vůči ostatním nějak znevýhodněni. Ještě před zahájením dvouhodinové debaty u „kulatého stolu“ rozdál ředitel Kanceláře ČRDM Jiří Zajíc diskutujícím mladým lidem základní informace o Janu Jařabovi jako inspiraci k možným dotazům. Diskusi pak odstartoval otázkou směřující k rok starému incidentu, který se odehrál na stanici metra Můstek. Dva skinheadi tam kvůli barvě pleti surově napadli černocho, jehož se Jan Jařab okamžitě zastal. Rasisté zaútočili i na něj, aniž kdokoli z přihlížejících zasáhl.

Otázka, jak na celou záležitost nahlíží dnes, dostala vládního zmocněnce poněkud do rozpaků; dokonce se trochu omlouval, že o tom vůbec mluví, když mu významnější připadá práce, kterou vykonává. Upozornil totiž, že i k tomu, aby v „jámě lvové“ mezi ministry přednesl nějaký návrh, odsouzený k rozcupování na kousky, je třeba jistá forma odvahy. Tu prý však novináři nedocení. „Ale když se člověk náhodně a

v podstatě spontánní reakcí – tam to nebyla nějaká promyšlená statečnost – připleče do takovéhle věci a dostane s odpuštěním do nosu, tak je to vnímáno jako projev nebývalé odvahy,“ dodal Jan Jařab.

V zásadě přitakal názoru, že v části společnosti zřejmě skutečně vzrůstá agresivita, což se podle něj zdaleka netýká jen útoků rasistů vůči cizincům. O ústcích a hrubém chování by své mohli vyprávět třeba i někteří senioři. „Těch lidí, kteří jsou ochotni se takto chovat k někomu, u koho mají pocit, že si to mohou dovolit, je u nás zřejmě hrozně moc,“ zobecnil host březnového setkání ve Vesmírně.

Svoji práci pokládá za svého druhu lobbvání. Zmocněnec pro lidská práva totiž musí dbát na to, aby navrhované a schvalované zákony vyhovovaly kritériím plynoucím z Listiny základních práv a svobod i různých mezinárodních závazků v oblasti lidských práv. „V mnoha případech jsme v situaci, kdy výklad toho, zda je naplňujeme dostatečně nebo polovičatě, může být sporný,“ nastínil Jan Jařab. Připomněl mimo jiné i úsilí o nezávislý dohled nad místy, kde jsou nebo mohou být lidé, jejichž svoboda je omezena. Jako příklad uvedl seniory sešlé věkem, zdravotně postižené v léčebnách nebo děti v dětských domovech. Přitakal také vyslovené obavě jedné z přítomných dívek, že sebelépe míněné kontroly zdaleka neodhalí vše – a že zvláště děti v dětských domovech se budou nadále zdráhat o svých potížích mluvit. Podle něj je však třeba se o nápravu přesto neustále pokoušet. Věří, že rozšíření pravomoci ombudsmana v tomto směru je krokem správným směrem...

Dvě hodiny v kavárně Vesmírna uběhly až nečekaně rychle. Žádná z těch otázek nebyla hloupá, odtušil po skončení neformální debaty s mladými lidmi vládní zmocněnec pro lidská práva Jan Jařab.

Jiří Majer
Foto Radka Páleníková

Heslo: Láska Kristova nás spojuje

Klub Pathfinder

„S boží pomocí a podporou svých kamarádů chci radostně žít tak, jak si přeje Bůh. Chci zachovávat zákon Pathfinderů a naplňovat jej svým životem.“
Tak zní slib člena sdružení, které je tradiční obdobou skautingu na půdě Církve adventistů sedmého dne, sdružení, jež má na skautské hnutí velmi úzkou vazbu a jehož kořeny sahají až do Spojených států v počátku minulého století.

Klub Pathfinder vstoupil do ČRDM 19. února 2004.

Jako občanské sdružení dětí a mládeže organizuje Klub Pathfinder mladé lidi ve věku od 6 do 25 let v oddílech vedených dospělými. Na schůzkách, besedách, víkendových akcích, turistických výpravách do přírody a prázdninových táborech připravuje rozmanité aktivity zaměřené na smysluplné využívání volného času dětí a mládeže. Klub podporuje rozvoj osobnosti mladých lidí v oblasti fyzické, duchovní a mravní. Klade přitom důraz na pozitivní vztah k přírodě, společnosti i jednotlivým lidem v duchu křesťanských zásad. Dbá na vzdělávání oddílových vedoucích, aby dovedli své svěřence ovlivnit ke správnému postoji vůči nebezpečí návykových látek jako jsou drogy, alkohol, hrací automaty apod. Klub na základě křesťanského principu lásky k bližnímu hledá cesty, jak prostřednictvím oddílových kolektivů přispět k integraci handicapované mládeže či problémových jedinců z národnostních menšin. Členem klubu se může stát každý občan ČR bez ohledu na jeho politickou nebo konfesijní příslušnost. Kromě aktivit připravovaných pro registrované členy, organizuje sdružení i zájmové a vzdělávací akce pro širokou veřejnost.

A jaký je správný Pathfinder?

Zákon Pathfinderů

Pathfinder má

1. být čestný a upřímný
2. být zdvořilý a poslušný
3. být čistý v myšlení, slovech i činech
4. pečovat o své tělo a odmítat vše, co je poškozuje
5. být radostným člověkem
6. mít zájem o druhé a pomáhat jim
7. milovat, poznávat a chránit přírodu i všechny lidmi vytvořené hodnoty
8. denně přemýšlet o Bohu
9. chovat se uctivě, zvláště v místech, kde je uctíván Stvořitel
10. žít tak, jak si přeje Bůh

Bílý štít a modrý meč v červeném trojúhelníku

Znak Pathfinderů tvoří červený trojúhelník, bílý štít a modrý meč. Proč? Trojúhelník značí trojjednost Boží a úctu k Trojjedinému Bohu-Otci, Synovi a Duchu Svatému, znamená také tři póly výchovy (duševní, fyzická, duchovní); červená je symbolem krve Ježíše Krista. Štít představuje víru a ochranu, neboť v Bibli je Bůh často označován jako štít svého lidu. („Neboj se ... Já jsem štít.“ Gen. 15:1.) Bílá je pak barvou čistoty („Kdo zvítězí, bude oděn bělostným rouchem,“ Zj. 3:5.) Meč symbolizuje Bibli, Ducha Svatého (Mečem Ducha je slovo Boží. Ef. 6:17) a modrá je barvou věrnosti – vůči Bohu či rodičům.

Trocha historie – začátky v USA

Po r.1900 narůstala v Církvi adventistů sedmého dne (CASD) potřeba připravit vedle vzdělávacích materiálů pro dospělé členy i program pro práci s dětmi a mládeží. Do roku 1907 byly v některých amerických sborech a adventistických školách zorganizovány spolky mladší mládeže a v r. 1907 bylo i oficiálně v církevní organizaci zřízeno tzv. oddělení mládeže v čele s kazatelem M. E. Kernem. Tím se otevřela cesta k tomu, aby jednou mohla existovat i dnešní světová organizace Pathfinder. V roce 1909 byl vedle programu pro dospělé aktivisty vypracován i program pro děti ve věku 10 - 15

let. Tehdy byl také definován cíl, heslo a slib, který se stal základem pro ten dnešní.

Vedoucí a vychovatelé v CASD pracující s dětmi byli přesvědčeni, že skautský program má některé jedinečné ideje. Cítili však zároveň, že by pro adventistické věřící bylo obtížné stát se nedílnou součástí skautské organizace, a to vzhledem k zachovávaní soboty jako dne bohoslužby, vzhledem ke speciální životosprávě a ještě k některým dalším rozdílům. A tak, inspirováni zkušenostmi ze skautingu, začaly od r. 1911 některé adventistické sbory organizovat letní dětské tábory a kluby vedené mladými lidmi.

Při jedné návštěvě stanového tábora adventistické mládeže vyprávěl host z vedení CASD Artur Spalding u táborového ohně každý večer příběhy statečných dobyvatelů Západu. Příběh o zvědovi (pathfinder) Johnu Fremontovi se mládeži zvlášť zalíbil. Termín „pathfinder“ tak nadchl vedoucí mládeže v jihovýchodní Kalifornii, že po něm pojmenovali své tábořiště. Kalifornské sdružení je pak dlouho využívalo pro letní dětské tábory, a tak i název „Pathfinder“ vešel do povědomí. Když se později hledal pro adventistickou dětskou organizaci název, padla volba na něj.

Vzpomínka na tábor u Towlinského jezera

Počátkem roku 1930 se bývalý skautský vůdce John McKim (člen CASD) rozhodl, že by měl něco udělat pro mládež svého sboru v Santa Ana. Minul, že jeho sbor potřebuje mít vlastní klub pro mladé lidi s programem podobným skautskému, ovšem s větším duchovním důrazem. Ještě s jednou sestrou, která si vzala na starost děvčata, takový klub pro děti svého sboru založili. Vystala otázka, jak se bude nazývat. A protože termín „pathfinder“ (zvěd, stopař) už měl od tábora adventistické mládeže u Towlinského jezera ve státě Michigan mezi jeho pamětníky velkou popularitu, rozhodli se ho členové v Santa Aně pojmenovat „Pathfinder Club“. Názorové rozmišky vedoucích se staršími členy CASD a nepochopení cílů klubu však vedly k jeho rozpuštění. O 16 let později se kazatel John Hancock ze sboru Santa Ana společně se Stanem Jeffersonem zasloužili o renesanci organizace Pathfinder. V roce 1946 měl první oddíl pathfinderů svůj debut oficiálně pod záštitou CASD ve sboru Riverside. Postupně se organizovaly další

oddíly, které rovněž používaly název a znak Pathfinder Club.

Jak to bylo u nás

V Československu se po dlouhá léta komunistické totality nemohlo s dětmi a mládeží v církvi začít systematicky pracovat. Až v letech politického uvolnění (1967-68) se o rozvinutí práce s dětmi na základě skautské metodiky upravené pro organizaci Pathfinder pokusil bratr Vladimír Ohánka. Bývalý vůdce skautského vodáckého oddílu se stal kazatelem CASD a vypracoval pro děti v Církvi adventistů projekt programu tzv. Stezky Písmáka. Příchod „normalizace“ znemožnil tuto práci rozvinout. Teprve „sametová revoluce“ otevřela znovu prostor pro systematickou výchovnou práci s dětmi vedenou v duchu křesťanských zásad.

Již od roku 1990, kdy se vedoucím oddělení dětí a mládeže v Československé unii CASD stal bratr Jaroslav Šlosárek (Jerry), začíná i v CASD údobí rozvoje práce s dětmi prostřednictvím skautských adventistických oddílů. Přes vstřícnost a pochopení ústředních vedoucích Junáka pro věroučná specifika dětí z CASD se ukázalo, že na nižších článcích junácké organizace mohou činit některým skautským činovníkům problémy. Dynamický rozvoj křesťansky orientované výchovné práce s dětmi v CASD směřoval k vlastní organizaci navazující na celosvětový Pathfinder Club. V r. 1995 bylo bratry J. Šlosárkem, R. Jonczym a M. Kašíkem založeno a na ministerstvu vnitra zaregistrováno občanské sdružení dětí a mládeže s názvem Klub Pathfinder. Dosud vznikla řada jeho oddílů v Čechách, na Moravě i na Slovensku. Ve vztahu ke skautské organizaci zůstal Klub Pathfinder v nejtěsnějším, bratrském spojení. Dodnes v rámci skautské organizace pracují některé adventistické skautské oddíly a střediska. Klub Pathfinder je současně i členem Duchovní rady Junáka a jeho vůdcové absolvují skautskou Lesní školu a ILŠ.

Kontakt:

Klub Pathfinder, Senovážné náměstí 24, 116 47 Praha 1. Předseda: Petr Adame, mobil: 605 874 765. Tel.: 224 251 745, www.pathfinder.cz, e-mail: klub@pathfinder.cz.

Podle internetových stránek Klubu Pathfinder zpracoval –maj–

Jedno procento. Hodně nebo málo?

Už to tak bývá. Věci, které nás okamžitě nepálí, neřešíme. Říkáme si: ještě je čas. Jedině tak si vysvětluji, že po Setkání v senátu na podzim 2003, kterého se účastnila převážná většina zástupců sdružení České rady dětí a mládeže, výrazně nevzrostla podpora iniciativy pro 1% ze strany těchto organizací. A to i přesto, že přímo při setkání tuto iniciativu velmi srozumitelně přiblížila Monika Granja z Fóra dárců. A nebo, že by nebyl zájem o peníze – byť v trochu vzdáleném horizontu? Možná dělá své i samo slovo asignace.

Cizí slovo ASIGNACE

Slovník cizích slov praví: Assignace = poukázka; příkaz daný nějakou osobou osobě jiné, aby za ni platila osobě třetí. Assignace jsou pro většinu z nás slovem velmi cizím. Proto se častěji hovoří o poukázání 1% z daně z příjmů fyzických osob. Jedno procento si dokáže snadno spočítat i ten, kdo se s matematikou nikdy nekamarádil. A jistě odhadne i skutečnost, že z čím větší hromádky ono jedno procento bude pocházet, tím lépe. V praxi by to mělo vypadat asi nějak takhle – všichni zaměstnanci, osoby samostatně výdělečně činné a každý, kdo odvádí daň z příjmů fyzických osob se bude moci rozhodnout, jak naloží s jedním procentem daní, které odvádí státu. Jenže aby se mohl rozhodnout, musí být o takové možnosti dostatečně informován a musí mít také dost informací o tom, kam a proč by „jeho“ peníze měly směřovat. Nicméně není to žádná daň navíc, pouze možnost určit, kam 1/100 toho, co odvedete státu na daních, půjde.

ČRDM podporuje iniciativu pro 1%

Česká rada dětí a mládeže už svůj hlas pod iniciativu pro 1% přidala. Zeptali jsme se jejího předsedy Pavla Trantiny co od asignací očekává a zda mohou být přínosem třeba i pro malá sdružení.

„Daňové asignace jsou jednou z cest, jež by umožnila nalézt další zdroje na fungování neziskových organizací. Fungují na jednoduchém principu – pokud to zákon dovolí, může každý občan (někde dokonce i každá firma) rozhodnout o tom, že jedno, někde i dvě procenta z daně, jež by jinak odvedl státu, věnuje některé z neziskových organizací. Systém funguje v řadě evropských zemí, čerstvou dobrou zkušenost s ním mají Slováci a Maďari.

V České republice se kolem Fóra dárců vytvořila iniciativa „1 procento pro hodnotnější život“, která na www.rozhodni.cz představuje český návrh daňových asignací. Máte možnost se k iniciativě připojit, stejně jako to už udělala ČRDM a některá její členská sdružení (Junák, DTA apod.)

Česká rada dětí a mládeže podporuje daňové asignace nejen proto, že by daly možnost získat další příjmy na činnost jejich sdružení. Důležitý je pro nás i „výchovný efekt“ asignací – ukazují občanům, že je zde velmi potřebná a přínosná oblast občanských aktivit, které mají možnost podporovat.“

Co říká na možnost přímo ovlivňovat, být malou část státních peněz, veřejnost?

Na stránkách Fóra dárců je anketa, která prozrazuje mnohé o přístupu veřejnosti k daňovým asignacím, ale i veřejně prospěšným organizacím vůbec. Na otázku: Myslíte si, že možnost poukázání 1% zlepší podmínky veřejně prospěšným organizacím? Odpovědělo 57% účastníků ankety, že se domnívá, že 1% přinese nové prostředky pro prospěšné aktivity, 22% respondentů si však myslí, že neziskové organizace mají peněz dost. Těch, kteří odpověděli „nevím“, bylo také 22%.

Takže – pokud se nedomníváte, že peněz máte dostatek, bylo by dobré se připojit k těm, kteří myšlenku asignací podporují. Domnívám se, že vše, co byste potřebovali o daňových asignacích vědět, najdete přímo na webových stránkách Fóra dárců. Je to tam sepsáno velmi přehledně a srozumitelně. Asi nejvíc by vás mohly zajímat konkrétní zkušenosti ze zahraničí a odpovědi na nejčastěji opakované dotazy. Několik otázek a odpovědí přinášíme na ukázkou:

Kdo bude moci 1% získat?

Nestátní neziskové organizace, které se věnují všeobecně prospěšným aktivitám, především v těchto oblastech: sociální a humanitární, vzdělávání, věda a výzkum, kultura, zdravotnictví, ochrana lidských práv, rozvoj neziskového sektoru, rozvoj regionálního a komunitního života, ochrana životního prostředí, děti, mládež, rodina, ochrana nemovitých kulturních památek, sport dětí, mládeže a tělesně postižených.

Jak dostane nezisková organizace prostředky z 1%?

Prostředky z 1% shromáždí finanční úřady. Následně vyzvou organizace, kterým lidé 1% poukázali. Tyto organizace doloží svoji veřejnou prospěšnost stanovami nebo výpisem z rejstříku, kde jsou zapsány, a dále potvrzení, že nemají nedoplatky na daních, a čestné prohlášení, že nemají dluhy na sociálním a zdravotním pojištění, zaplatí správní poplatky 1000 Kč a sdělí úřadu číslo účtu, na který má být celková částka peněz převedena. Žádná registrace předem nebude od neziskových organizací požadována.

Přijdou neziskové organizace o možnost přijímat dary?

Ne, darů se 1% nijak netýká. Nadále bude platit i možnost uplatnit si odečtení ze základu daně pro fyzické i právnické osoby, které darují peníze neziskovým organizacím.

Může organizace, jež získá prostředky z 1%, dostat dotaci od státu?

Ano, získání prostředků z 1% neblokuje možnost finanční podpory z jiných veřejných zdrojů.

Dostane se 1% skutečně k potřebným?

Získat prostředky z 1% má šanci každá nezisková organizace, která je veřejně prospěšná. Závisí především na aktivitě samotných organizací, na jejich komunikaci s občany, schopnosti zaujmout je svou smysluplnou činností a získat důvěru. 1% umožňuje, aby prostředky nebyly rozdělovány centrálně jako státní dotace, ale aby zůstávaly v regionech.

Jak budou peníze z 1% vázány?

Půjde o „volné“ peníze a jejich využití bude možné jenom pro účel stanovený v předcházející odpovědi. Záleží však na organizaci, zda jimi zaplatí vybudování cyklostezky nebo nájem, kancelářské potřeby či mzdy.

Kdo zjistí, jak organizace peníze použila?

Využití 1% bude podmíněno zveřejněním, na co organizace prostředky vynaložila.

Iniciativa pro 1%

je neformální seskupení nestátních neziskových organizací, podporujících zavedení možnosti poukázat 1% z daně z příjmů fyzických osob na veřejně prospěšné účely. Cílem Iniciativy je propagovat návrh zákona o 1% a spolupodílet se na jeho prosazování. Každá organizace, která přistoupila k Iniciativě, vyjadřuje svou podporu tím, že poskytuje informace o 1% dalším neziskovým organizacím, zástupcům zákonodárních orgánů a dalším. Iniciativa pro 1% je otevřená pro všechny nestátní neziskové organizace, které se mohou k Iniciativě připojit od 1. října 2003 prohlášením. Formulář najdete na stránkách www.rozhodni.cz.

Radka Páleníková

(psáno pro internetový portál www.adam.cz)

„1 procento pro hodnotnější život“ najdete na www.rozhodni.cz

Práva, povinnosti a dětský parlament

„Děti se vyvíjejí nejlépe, jestliže je milujeme proto, jaké jsou, a ne proto, jaké bychom je chtěli mít.“

Anthony Storr

Říkám si tu větu vždycky, když pracně uklízím hračky po celém bytě, když šlápnu na kostku od lega, když peru přesnídávku z přehození gauče, když vysvětluji našemu synovi, že ve dvě hodiny není ráno. To vše zatím zvládám, ale co přijde pak?

Toužebné přání, aby roztomilý Ferda Mravenec zvitěl nad zlými digimony? Vysvětlování, že už nemusí vidět další seriál, ve kterém scénky násilí střídají scény krvavé brutality? To jistě ne! „Naše dítě bude JINÉ – věta, kterou si říkají všichni rodiče. Kdyby náhodou selhala jejich výchova, jistě to zachrání škola, nebo oddíl, prostě ti druzí. Jenže snaha „těch ostatních“ musí (to slovo používám nerada, ale zde je skutečně na svém místě) být podporována rodiči samotnými. Kde tedy začít?! Možná právě u výše jmenovaného televizního seriálu. Každý správný detektiv v něm několikrát pronese větu: „Máte právo nevypovídat.“ No, a já bych tu chtěla napsat o tom, jaká mají práva naše děti, jaké mají povinnosti, co je to dětský parlament a že na hračky se šlapat nemá. Některým dětem nemusíme jejich práva ani říkat, berou je jako samozřejmost. Malé školení by prospělo spíše rodičům. Napadá mě, že by dětská práva měla dorazit do každé poštovní schránky, jako reklamní letáky. Nebo s rodným listem předávat mámě a tátovi papír s vytištěnými slovy: Vaše dítě má právo vyrůstat v rodinném prostředí v atmosféře štěstí, lásky a porozumění. Víme, že v tomto světě je občas nadlidský výkon všechno zvládnout, ale kde jinde by naše děti měly být šťastné? Mimo jiné mají totiž právo na domov. Na svůj vlastní životní prostor.

Povinnost jde ruku v ruce vedle práva. Mezi základní patří právě dodržování práv druhých.

Stejně jako dodržování práv, i dodržování povinností formuje duši človíčka. Já vyrůstala na větě: „Necíň druhým to, co nechceš, aby jiní činili tobě.“ Tak vím, že se kuřátka nemlátí klackem, protože z nich jednou může vyrůst velký kohout a klovnout mě. Je mi známo, že „blbečku“ se neříká, protože pak já sama vypadám jako hlupák. Ale taky vím, že důležitější než mít hračku, je dát ji někomu, kdo žádnou nemá...

Další bod mého povídání se týká dětských parlamentů. Tak to je pro mnoho lidí skutečně velká neznámá. Není na škodu vědět, že dětské parlamenty umožňují dětem zúčastnit se veřejného dění, že dětské parlamenty bourají neinformovanost dětí, že dětské parlamenty jsou v několika školách, městech, státech, že dětské parlamenty vychovávají možná budoucí velké, dospělé a moudré politiky!

Rozhodně si tam děti „jen tak nehrají a neklábosí“. Vlastně tam nejsou už děti, ale malí dospělí, kteří vědí, co znamená Evropská unie i jaký je problém v jejich městě. Vědí, co je potřeba změnit v jejich škole. Dostávají tu prostor pro své názory. Naučí se zároveň respektovat názory druhých. Následuje zvýšení sebedůvěry, zodpovědnosti a další, pro život důležité, vlastnosti. Nemůžeme vytisknout letáky do všech poštovních schránek. Nemůžeme hlídat všechna kuřátka a děti, aby jim druzí neublížovali a nemůžeme být už v dětském parlamentu. Takže můžeme zkusit uklidit s dětmi jejich hračky, vysvětlit jim povinnosti a utvářet jejich jedinečnou osobnost. Potom je budeme snadněji milovat proto, jaké jsou, a ne proto, jaké bychom je chtěli mít. Poskládala jsem tu jen střípky z toho, co lze přecíst v celé Arše. Tak věřím, že ji všichni dočtou až k poslední stránce. Já už musím jít vyprat přesnídávku z gauče, uklidit hračky po celém bytě a snažit se našlápnout na kostky z lega. Budou totiž dvě hodiny a začne ráno...

Marie Molková

Anketa

Redakce Archy a internetového portálu www.adam.cz společně rozeslaly všem členským sdružením ČRDM následující anketní otázky:

- 1) Vzrostla či zmenšila se členská základna vaší organizace za poslední rok?
- 2) Jaké důvody zpravidla vedou děti ke vstupu do vaší organizace?
- 3) Jaké máte zkušenosti s pořádáním akcí pro neorganizovanou mládež? (Uveďte příklady.)

Odpovědi:

- 1) Počet klubů se mírně navýšil, členská základna zůstala na stejné úrovni, což považujeme za mírný úspěch už vzhledem ke klesajícím počtům dětí.
- 2) Důvodů je jistě víc, ale jmenuji alespoň to zásadní: atraktivní a netradiční program prezentovaný osobnostmi nadšených dospělých vedoucích.
- 3) Díky debutáckým efektním prezentacím pokusů a experimentů jsou nejoblíbenější akce při školních aktivitách, výročí, dalších akcích pro veřejnost ve spolupráci s jinými partnery - města, obce, organizace, ale také Bambiriáda, veletrh Go - region tour atd.

*Petr Zapletal
Asociace malých debutáckých ČR*

- 1) Naše členská základna zůstala nezměněna, ale vzrostl počet mladých lidí zapojených do našeho Programu ze 100 v r. 2002 na cca 250. (Tito mladí lidé nejsou našimi členy, ale jsou zapojeni do pravidelné činnosti min. 6 měsíců až několik let.)
- 2) Mladí lidé vstupují do Programu, protože chtějí aktivně trávit svůj volný čas; něco nového se naučit a zažít, poznat nové přátele a pomáhat druhým.
- 3) Jednorázové akce pro mládež nepořádáme. Podle nás má smysl tyto akce pořádat, pouze pokud vedou k zapojení mládeže do dlouhodobého programu anebo do pravidelné činnosti organizace.

*Tomáš Fajkus
Program pro mládež
Cena vévody z Edinburghu*

- 1) V současnosti máme členskou základnu stabilní. Ale vzhledem k tomu, že zájmové oddíly máme pod sebou jenom rok, tak není moc s čím porovnávat. Obecně ale spíše naše základna stoupá.
- 2) Pro rodiče asi hlavně nenákladná a snad i zajímavá mimoškolní zájmová činnost. Vzhledem k tomu, že v rámci práce s neorganizovanou mládeží integrujeme k nám do zájmové činnosti děti ze soc. slabých rodin, držíme náklady pro děti na minimu. Nemáme sice super kroje, sportovní vybavení apod., ale máme děti, které by si nákladnější činnost nemohly dovolit.
- 3) Sdružení Klubko vzniklo z práce s neorganizovanou mládeží. Sdružení při svém vzniku zajišťovalo programovou náplň na kontaktních místech pro rizikové skupiny mládeže na sídlišti a v nízkoprahovém klubu v našem městě. Díky tomu, že se realizátoři této sociální práce současně věnovali i zájmové činnosti, mohli mládež z ulice na základě vlastních zkušeností získat pro zájmovou činnost, do které by se díky nevhodnému sociálnímu prostředí jinak nedostala. Postupně Sdružení Klubko začalo realizovat pro děti a mládež i vlastní zájmovou činnost. Právě dlouhodobá zájmová činnost se nám potvrdila po těch letech praxe jako nejlepší dlouhodobá prevence.

V současnosti realizujeme tedy obě činnosti - práci s neorganizovanou mládeží i vlastní zájmovou činnost. Obě tyto činnosti se vzájemně doplňují a hlavně umožňují dostupnost neorganizovaných dětí a mládeže do zájmové činnosti. A ještě jedna zkušenost propojení zájmové činnosti a práce s neorganizovanými dětmi: oddílová schůzka na sídlišti. Bylo to období, kdy účast na oddílové schůzce byla nic moc a tak jsme zvažovali, co dál. Rozhodli jsme se, že uděláme schůzku ve městě v parku u velkého sídliště. Bylo jaro a park byl plný dětí. Oddílový nástup uprostřed parku vzbudil první pozornost a děti nás začaly nenápadně okukovat. Začali jsme hrát šátkovanou a během chvilky s k nám zvídavě loudaly skupinky dětí. Na výzvu, zda se chtějí zapojit, odpověděly úsměvem a horlivým přikývnutím. A tak jsme strávili krásné odpoledne v parku plné her a na závěrečném nástupu

nás bylo tolik, že jsme se málem nevešli na vymezený plácek. Další schůzku jsme opakovali v parku zase a pak opět až do prázdnin. Ne, nestali se všichni členy oddílu, řadu z těchto dětí s klíčem na krku po čase nadšení opustilo, některým vadilo, že se v oddíle musí i něco naučit a poslouchat, ale pár dětí s k nám připojilo - a ti ostatní měli aspoň šanci si vyzkoušet něco nového a někteří se po čase vrátili. A tak doporučuji všem občas vyjít ven ze svých kluboven mezi děti a zapojit je do svých her - je to dobrá zkušenost.

*Martin Sysala
Sdružení Klubko, Frýdek-Místek*

- 1) Členská základna naší místní organizace se zmenšila. Ovšem z loňských 60 na 50, což nepovažujeme za problematické a jistě dožene loňský stav v doregistraci během léta.
- 2) Najdou zde nové kamarády a ochutnávku ze všech různých oblastí, které děti zajímají. Nesnažíme se specializovat, ale nabízíme širokou paletu možností. Většinou však netradiční sporty a aktivity, které jinde nepotkají. Dalším důvodem asi bude členství jejich rodičů, protože věk našich členů je od 7,5 roku do 38 let.
- 3) Bambiriáda - velmi dobrá akce dle vyjádření těch, kdo ji navštívili; čím jednoduší prezentace, tím větší zájem nezasečené veřejnosti. Krajské Ringo - netradiční sporty často přilákají různě zaměřenou mládež. Brigády na základnách - jsou pro mládež starší 15 let; práci potřebnou na udržení základny pro pořádání táborů je mládež motivovaná a ráda se chlubit prací, která má smysl. Zimní a letní prázdniny - neorganizovaná mládež má možnost poznat ve speciálních oddílech práci s dětmi nebo si prostě jen sáhnout na své krajní meze.

*Petr „Xandy“ Dvořák
Pionýr Plejády, Sternberk*

- 1) Zmenšila, ale dlouhodobě spíše kolísá. Založením nového oddílu se předloni naopak výrazně zvýšila.
- 2) Většinou rodiče hledají něco všestranně zaměřeného v okolí bydliště, dostupného MHD, s určitou tradicí a pestrostí programu. Některým dětem jsme doporučení stávajícími či bývalými členy.

3) S neorganizovanou mládeží pracujeme až poslední roky, jedná se především o spoluúčast na Bambiriádě, na které máme každoročně několik atrakcí. Pro veřejnost pořádáme v rámci kampaně Brno-zdravé město dětskou olympiádu, pomáháme příležitostně muzeím, spolupodílíme se na dětském programu Dne Země v Mikulově. (Prvotní snaha přivést pomocí těchto akcí nové členy se příliš nezdařila; jako propagace sdružení, reklama a zapsání se do povědomí to naopak opravdu funguje). Na tábory bereme nečleny jen výjimečně.

Petr Kríž

Zeměpisná společnost Morava

1) V roce 2003 naše členská základna, či spíš členská základna

našich osmi členských sdružení, vzrostla o 399 členů, takže nyní máme 4052 členy.

2) Důvod růstu počtu členů v našich členských sdruženích je asi ten, že pracujeme sice s neorganizovanou mládeží a dětmi, ale s mnohými z nich se scházíme pravidelně, takže je jen otázkou času, kdy se rozhodnou stát řádnými členy občanského sdružení.

3) Samotná AKSM se zaměřuje na organizaci velkých – celostátních nebo mezinárodních – setkání mládeže, kterých se účastní cca 75 % neorganizované mládeže. Posledního velkého setkání mládeže ve Žďaru nad Sázavou se zúčastnilo na 5000 mladých. Většina z nich jsou asi křesťané; procentuální podíl lze těžko stanovit, protože se

tato okolnost nikdy nezjišťovala. Zkušenosti s těmito velkými setkáními máme od roku 1991 a myslím, že účastníci, kteří si říkají o svých dojmech z těchto setkání a předávají je i mladším, se tak sami postarají o propagaci mezi dalšími mladými lidmi. Naše členská sdružení pořádají větší (diecézní) či menší setkání, otevřená i neorganizované mládeži, z nichž nejznámějšími setkáními jsou ta před Velikonoce. V mém „rodném“ sdružení Petrov v Brně se tohoto setkání vždy účastní 1800 – 2200 mladých lidí ve věku od 13 do 30 let a koná se letos už po čtrnácté. Když mají takovát setkání dobrou tradici a dobrý program, mladí na ně rádi přijdou.

Marie Světníčková, Asociace křesťanských sdružení mládeže

„Zastřešující organizace“ čili nabídnutý prostor

Česká rada dětí a mládeže jedná bez rozdílu za všechny své členy. A pro ně.

Důvodů, proč být v ČRDM, si spolky, které do ní vstupují, najdou jistě víc. Jedním z nich je prostor: ten, který Rada nabízí bez rozdílu jejich velikosti všem členům ve svých médiích, i ten, který jim poskytuje pro tvořivou (spolu)práci. Archa a Adam jsou názvy té první možnosti členských sdružení Rady: totiž předvést svoji činnost, nebo chcete-li, blýsknout se. Ukázat ostatním, že tady zkrátka jsme, že něco děláme, že máme něco už za sebou, nebo naopak ještě před sebou. Že nás něco čeká, něco pálí a něco nám nedá spát. Tištěný zpravodaj Archa i internetový portál www.adam.cz jsou tu od toho. Ale vědět o sobě jim musíte dát také vy sami... O tomhle prostoru se koneckonců před novináři zmínil i nový předseda ČRDM Pavel Trantina, stejně jako o tom druhém, nazvěme ho třeba bambiriádním.

„V podstatě to je přesně případ Bambiriády, která vznikla jako ideál setkání dětí a mládeže a jejich představení se veřejnosti v Praze – a postupně se rozšířila do dalších měst,“ použil názorný příklad šéf Rady. Tam, kde existují bambiriádní štáby, které neustále pracují a připravují se na další ročník, se jednotlivá sdružení lépe poznají. A ne jedna hrana mezi nimi se pak také obrousí, včetně těch ostřených historickými problémy. Mohou se totiž dát dohromady – najít na krajské či místní úrovni společnou řeč – alespoň v tom, co je pro ně zásadní. ČRDM má dvě krajské rady dětí a mládeže, jakési ČRDM v menším, a tím se podle Pavla Trantiny snaží přispět k lepší místní spolupráci členských sdružení.

Zasahuje vůbec Rada do života konkrétního oddílu, skupiny či klubu? A jak? Šéf ČRDM má za to, že ano, hlavně vytvářením podmínek pro jejich činnost. Jinými slovy tím, že hájí zájmy svých členů na celostátní úrovni. Jde především o legisla-

tivu: třeba podmínky pro táboření, hygienická vyhláška se přece dotknou každého oddílu, každého vedoucího.

A jestli se to účinně daří? Ředitel Kanceláře ČRDM Jiří Zajíc po tomhle dotazu poukázal na význam mimořádně kvalitně vyjednaného pojištění Rady pro všechny účastníky té které akce – ať už jsou z daného oddílu, nebo ne. Upozornil ale zároveň, že legislativní záležitosti jsou ovlivněny tím, jak je Rada „silná“. Jiří Zajíc připustil, že se zatím prohrálo hlasování a boj týkající se zákona o dobrovolnické službě. „To, že z toho vypadli vedoucí, je samozřejmě veliký handicap – a souviselo to se situací s opoziční smlouvou,“ míní ředitel radní kanceláře. Ocenil naopak to, co se podařilo u hygienické vyhlášky.

Nakonec ovšem vždycky záleží na lidech. „Je-li ve sdružení – byť mělo pět členů – někdo, kdo je v dané oblasti schopný, tak může prostřednictvím ČRDM vyjednat na celostátní úrovni to, co by z pozice toho sdružení nikdy nevyjednal,“ zobecnil Jiří Zajíc.

Jiří Majer

Bambiriáda 2004

Šestý ročník Bambiriády, tradiční prezentace činnosti sdružení dětí a mládeže a středisek volného času, proběhne ve dnech **20. až 23. května 2004**. V roce 2004 se Bambiriáda uskuteční **ve všech krajích ČR** a uspořádají ji tato města: Brno, České Budějovice, Děčín, Frýdek-Místek, Hradec Králové, Cheb, Chomutov, Chrudim, Havířov, Karviná, Kladno, Krnov, Liberec, Olomouc, Opava, Ostrava, Plzeň, Praha, Přerov, Šumperk, Tábor, Třebíč, Trinec, Uherské Hradiště, Zlín, což je opět výrazný nárůst oproti předchozímu ročníku.

Loni navštívilo Bambiriádu přes 200 000 lidí. Letos se jich očekává více než 250 000, zejména děti, mládeže a rodin. Návštěvnost se sleduje vstupenkami rozdávány při vstupu na akci. Vstup je zdarma – a lístek navíc slouží pro návštěvy památkových objektů, muzeí a dalších spolupracujících organizací – s výraznou slevou nebo zdarma. V rámci Bambiriády se uskuteční již tradiční Dětský Sněm v Senátu PČR. Dále připravujeme celou řadu doprovodných akcí – mimořádné jízdy historických parních vlaků, sportovní soutěže v regionech, dny otevřených dveří apod. Ve většině regionů Bambiriádou žije celé město. Po dobrých zkušenostech z loňska dostává Bambiriáda v roce 2004 mezinárodní rozměr, neboť je pro letošní ročník v jednání **přeshraniční spolupráce** se všemi našimi sousedy, **Slovenskem, Polskem, Německem i Rakouskem**. **Bambiriáda je obrovskou přehlídkou volnočasových aktivit, které nabízejí sdružení dětí a mládeže a střediska volného času v celé České republice.** Jejím cílem je, mimo jiné, poukázat na význam, jenž sdružení

pro aktivní a nekonzumní využívání volného času dětí mají a seznámit rodiče s pestrými nabídkami aktivit pro jejich děti v jejich městě, obci či blízkém okolí, o kterých často ani netuší. Bambiriáda je již tradičně výzvou pro stovky sdružení, DDM, oddílů, kroužků, apod. k prezentaci jejich činnosti i **výzvou rodičům i dětem k vyzkoušení tisíců zajímavých aktivit** s možností následného dalšího, již systematického, zájmového zapojení. Informace vám rád podá centrální štáb i regionální štáby Bambiriády 2004.

Pořadatel:

Česká rada dětí a mládeže,
Senovážné nám. 24, Praha 1, tel.
234 621 209

www.bambiriada.cz,
info@bambiriada.cz

Koordinátor:

Pavel Hofrichter,
bambiriada@borovice.cz,
tel. 274 821 486

A jak se chystají na Bambiriádu v krajích?

V Brně se má konat v parku Lužánky. „Víkendová cesta skoro kolem světa“ tam určitě přiláká spoustu dětí i s jejich rodiči. K magnetům se patrně přiřadí lanovka, keramika, taneční vystoupení nebo ukázky rukodělných prací. K vidění bude jízdní policie, poníci i horkovzdušný balón. Pořadatelé slibují mnohé – od cukrové vaty až po ekologické soutěže. V Brně se představí

dětská a mládežnická sdružení Pionýr, Asociace Turistických oddílů mládeže, druhé středisko Junáka, YMCA Brno, Royal Rangers, ZS „Morava“, SRNM, SHCMS- hasiči, občanské sdružení Nejsi sám a Klub Pathfinder. Těm, kteří nevědí, proč by měli na Bambiriádu jít, v Brně odpovídají: „Protože ti máme co nabídnout. Bambiriáda je akce, na které čeká program opravdu pro všechny. Chceš si užít bezva víkend? Chceš si zahrát hry a zasoutěžit v různých disciplínách? Nechceš sedět doma před televizí? Přemýšlíš každé volné odpoledne, co budeš zase dělat? Přijď na Bambiriádu a nech se inspirovat.“

V Přerově zase Bambiriáda ovládne park Michalov a okolí. Pro návštěvníky se připravují hry a soutěže – bude jich na 50 druhů. Chystá se tam koncert VHS a dalších kapel; kdo bude mít chuť, může si zajít na „skákácký hrad“, projít strašidelný les anebo dát přednost překážkám a turnaji. Chybět samozřejmě nemůže ani sport – v Přerově to budou například pétanque, kriket, lakros, šachy a „talířovaná“. Akce se nevyhne ani skateparku, své dveře návštěvníkům otevře Bilogická stanice a zájemci se mohou nechat zlákat na finskou stezku či ringo-cestu. Pro vyjížďky na lodích se připravují Pálavy a rafty.

Ringo, pétanque, kriket a trampolína bude dětem k dispozici také **v Olomouci**. A nejen to. I veslařský trenážer, jízda na raftovém člunu, lanová lávka a ruské kuželky. Doprovodné programy má tvořit malý parkový orientační běh a soutěžně-naučná stezka „Poznáváme Olomouc“.

V Liberci má stát indiánské tee-pee, pohádkový les i obří puzzle; k vidění bude tanec i divadlo. A přidejte si k tomu třeba ještě tkalcování, lukostřelbu, hlavolamy a hrnčířský kruh... Můžete se těšit i na doprovodné akce – přehlídku mažoretkových skupin na náměstí Dr. E. Beneše a školu breaku v sále Lidových sadů. Liberecké pódium oživí romské tance, aerobik i šermíři.

O hlavní program Bambiriády **v Chebu** se postarají pionýři a mažoretky, ke slovu přijde i protidrogová prevence a práce s handicapovanými dětmi. Kdo má odvalu, může si zkusit své umění na lezecké stěně nebo na skateboardu. Ale zkrátka nepřijdou ani „usedlejší“ povahy

– doprovodné programy slibují zvýhodněné vstupné do tamního muzea a hradu, galerie a do bazénů v Chebu, Mariánských Lázních, Karlových Varech, Sokolově, Ostrově a Aši.

V řadě měst se letos Bambiriády zúčastní i zástupci projektu **Adopce na dálku**, který loni v létě oslavil deset let svého fungování a nyní slaví další úspěch – 10.000 „adoptovaných“ dětí. V rámci tohoto projektu hradí čeští občané výlohy spojené se

školní docházkou chudým dětem např. v Indii či v Ugandě. Pro propagaci zmíněného projektu na Bambiriádě hledá Arcidiecézní charita Praha dobrovolníky. Co se od nich očekává? To, že věnují 20. až 23. května adoptcím svůj čas a že si „načtou“ příslušné materiály tak, aby mohli kvalifikovaně odpovídat zájemcům. A také spolehlivost, vřídlné vystupování, nadšení a schopnost vést druhé. Dobrovolníci ve „stanu adoptcí“ podávají základní informace zájemcům, nabízejí jim

brožurky atd. Dobrovolníci se mohou hlásit pracovníkům týmu Adopce na dálku buď přímo v centrále Arcidiecézní charity Praha, Londýnská 44, Praha 2, nebo na tel. 224246573 nebo na e-mailu: jarmila.kabatova@charita-adopce.cz, lenka.cerna@charita-adopce.cz, nebo dobrovolníci@charita-adopce.cz.

Podle informací zveřejněných na webové stránce www.bambiriada.cz a v Listech Arcidiecézní charity Praha zpracoval –maj-

Jak se brousí hrany

Tušené šance i obava – tak by se daly stručně charakterizovat názory a pocity zástupců některých členských organizací ČRDM při setkání s „iniciativní skupinou“ tří politicky profilovaných sdružení, která projevila o členství v Radě zájem. Bylo by působení Mladých sociálních demokratů, Junior klubu křesťanských demokratů a Mladých konzervativců pro ostatní přínosem, nebo naopak? Tahle kardinální otázka vévodila 16. března 2004 debatě v zasedací místnosti mládežnické rady zhruba tři hodiny. Cílem schůzky ovšem nebylo nalézt rychlé odpovědi – ta je koneckonců v podobných případech stejně vždy výslednicí všech „pro“ a „proti“, zohledněných při hlasování členů ČRDM o přijetí nováčků. Smyslem setkání bylo dát novým uchazečům o vstup do ČRDM čas a prostor k tomu, aby se představili, řekli, s jakou vizí o fungování Rady přicházejí a odpověděli na případné dotazy ostatních. Otevřeně řečeno: aby se pokusili rozptýlit obavy části ČRDM z jejich „dovedností“ respektive konexí a vlivu plynoucího z vazeb na politické strany.

Od stolu hostů zaznělo pár důležitých vět – o tom, že v žádném případě nechtějí vedle sebe mladé komunisty a že nejsou Trojským koněm stranických sekretariátů s posláním bořit a opanovat. Svrně prohlásili, že se chtějí zúčastnit perspektivního projektu jediné reprezentativní dětské a mládežnické „střechy“ a spolupřevájet ji. „Chceme vstoupit do toho, co funguje. Chceme přispět rukou

k dílu a není naší snahou to nějakým způsobem měnit,“ prohlásil kupříkladu David Čermák z Junior klubu.

Vějíř členské odezvy se rozevřel hodně do široka: od pionýrského „Vítejte v ČRDM“ po skeptický názor YMCY o tom, že pro přijetí těchto nováčků „doba ještě nenazrála“. Ostražitý postoj zaujali i představitelé Junáka, Ligy lesní moudrosti a Asociace Turistických oddílů mládeže. „Osobně bych chtěl abyste nás nějakými skutky přesvědčili, že ty kontakty, které máte – a vy je máte, to je jasné – budou nám ku prospěchu v praktických věcech, počínaje třeba hygienickou vyhláškou a konče zákonem o mládeži,“ podotkl náčelník tomíků Tomáš Novotný. Předseda ČRDM Pavel Trantina (Junák) zmíněnou iniciativu osobně vítá. „Věřím, že ČRDM za vašeho členství by mohla mnohem aktivněji, mnohem výrazněji hájit zájmy dětí a mládeže a sdružení mladých lidí – dobrovolníků, kteří s nimi pracují,“ prohlásil šéf dětské a mládežnické rady. I když seznamovací „kolečko“ absolvoval se třemi „politickými“ kolegy i zástupce Duhy, pozornost v sále se z pochopitelných důvodů soustředila především na ně. Nakolik se jim podařilo „obrousit hrany“ a přesvědčit přítomné, že by stálo za to, aby se ke stávajícím 73 členským sdružením Rady (celkem cca 193 600 členů) přidali i mladí sociální demokraté (1050 členů), křesťanští demokraté (300 členů) a konzervativci (přes 700 členů), ukáže až dubnové valné shromáždění ČRDM.

Jiří Majer

Foto Slávek Hrzal

**Usnesení
Představenstva České rady dětí a mládeže
k přijetí sdružení z tzv. iniciativní skupiny**

Představenstvo České rady dětí a mládeže projednalo dne 30. března 2004 na svém posledním zasedání před 19. valným shromážděním možnost vstupu sdružení z tzv. iniciativní skupiny (Duha, ELSA, Junior klub křesťanských demokratů, Mladí evropští demokraté, Mladí konzervativci, Mladí sociální demokraté), s nimiž v předchozích týdnech proběhlo již několik jednání, a zaujalo toto stanovisko: Jestliže výše uvedená sdružení podají přihlášku do ČRDM, představenstvo jejich žádost rozhodně podpoří, neboť jejich vstup vidí jako nepochybný přínos pro ČRDM, která má být jedinou reprezentativní národní radou dětí a mládeže v České republice.

Zázračné panenky

„Nikdy by mě nenapadlo, že taková bezmocná věc, jako je obyčejná textilní panenka, by mohla zachránit dítě! Vás také ne?“ Těmito slovy začala na podzim roku 2002 svou zprávu o prvním ročníku Projektu Panenka Lěra Ivanova, dopisovatelka Dětské tiskové agentury. Od té doby nejen Lěra, ale i další členové DTA pečlivě sledují vše, co se kolem Projektu Panenka děje.

Projekt Pigotta vznikl v Cinisello Balsamo, malém italském městě poblíž Milána. V roce 1988 jeden z tamních dobrovolníků – Joe Garceau – zatoužil přijít s něčím, co by dětem, které žijí vcelku spokojený život, přiblížilo problémy, s kterými se potýkají jejich vrstevníci v rozvojových zemích. Vymyslel a zorganizoval Projekt Pigotta – výrobu hadrových panenek, které se pak prodávaly za předem stanovený finanční obnos zájemcům – adoptivním rodičům. Výška onoho obnosu byla vypočtena z nákladů na očkování jednoho dítěte proti šesti smrtelným dětským nemocem (spalničky, záškrť, černý kašel, tetanus, tuberkulóza, dětská obrna). Z Itálie myšlenku „adoptovaly“ další země – např. Francie, Finsko a Česká republika. Český výbor pro UNICEF vyhlásil projekt Panenka poprvé v roce

2002. Jeho smyslem je získat finanční prostředky pro celosvětovou očkovací kampaň UNICEF, a to za použití symbolu, který zná všechny děti na světě – panenky. Každá panenka představuje skutečné dítě, které bude v rámci očkovací kampaně UNICEF v rozvojových zemích proočkováno proti šesti hlavním smrtelným dětským chorobám.

První ročník dopadl velmi dobře, druhý však byl ještě úspěšnější: V roce 2003 bylo prodejem („adopcí“) panenek v ČR získáno na podporu očkovacích programů UNICEF ve světě celkem 833 200 Kč. Tuto sumu tvoří zisk z prodeje 1227 panenek vyrobených širokou veřejností (celkem 736 200 Kč) i z benefiční aukce panenek vyrobených profesionálními výtvarníky a módními návrháři (celkem 97 000 Kč). Do tvorby panenek se v roce 2003 zapojilo více než 100 základních a středních škol i jiných institucí (domovy důchodců, sociální ústavy) a stovky jednotlivců z celé ČR. Celkem tak mohlo být k „adopci“ připraveno na 2000 panenek.

Přidáte se?

Ukázalo se, že výroba panenek rozhodně není pouze „holčičí“

záležitostí. Pánové (ať už to byl pražský školák Tadeáš Mach či třeba výtvarník Adolf Born) ukázali, že dovedou navrhnout velmi zajímavé panenky. Ty, které byly ušité v roce 2003, si již ve velké většině své adoptivní rodiče našly, ba dokonce se už v současné době hlásí další zájemci o adopci. Takže patříte-li k těm, kteří aspoň trochu dovedou čarovat s jehlou a nití, pak máte možnost připojit se. Nové panenky už jsou v centru Českého výboru pro UNICEF na pražském Smíchově netrpělivě vyhlíženy.

Jak panenku adoptovat?

Částka 600 Kč, za kterou je možné panenku zakoupit, je stanovena podle nákladů, potřebných na očkování jednoho dítěte v rozvojových zemích proti 6 hlavním smrtelným dětským chorobám – spalničky, záškrť, černý kašel, tetanus, tuberkulóza, dětská obrna (suma zahrnuje očkovací látky, injekční stříkačky, jehly a zaškolení zdravotníka). Rodina nebo jednotlivec, který panenku zakoupí, tak vlastně symbolicky adoptuje dítě, které panenka představuje.

Jak panenku vyrobit?

Panenka se vyrábí podle střihu a po zhotovení ji její tvůrce opatří „rodným listem“, na kterém uvede její jméno, fotografii, zemi, odkud pochází, její výšku a také jméno a adresu tvůrce. Vytvořené panenky by měly

být oblečeny v národních krojích zemí, které představují, a odrážet i jiné etnické a rasové zvláštnosti té které země (barva pleti, tvar očí, vlasy). Střih a rodný list jsou součástí propagačních materiálů k projektu a lze si o ně požádat také na adrese Českého výboru pro UNICEF.

Při výrobě panenek je třeba respektovat 3 podmínky:

Panenko musí být nejméně 30 cm a maximálně 50 cm vysoká.

Při výrobě nesmí být použity plasty, toxické barvy, knoflíky ani jiné pomůcky, které mohou děti spolknout.

Každá panenka musí být po dokončení opatřena identifikační kartou – „rodným listem“, jehož formulář obdrží její tvůrce od Českého výboru pro UNICEF.

Dopis od adoptivních rodičů

„Adoptivní rodiče“ panenky zašlou jejímu tvůrci pohlednici UNICEF se zprávou, že panenka nalezla svůj domov. Pohlednici získají při nákupu (adopci) panenky od Českého výboru

pro UNICEF jako její součást.

Výsledky očkovacích programů UNICEF 2003

V roce 2003 bylo proočkováno proti dětské obrně více než 500 milionů dětí v 93 zemích světa. K záchraně dětských životů významně přispívá také očkování dětí v naléhavých krizových situacích – např. v

Libérii bylo v roce 2003 očkováno 450 tisíc dětí, v Iráku 4,2 milionů dětí, v Angole 7,1 milionů dětí.

V rozvojových zemích každý rok umírá 11 milionů dětí dříve, než oslaví své páté narozeniny. Nejčastějšími příčinami těchto předčasných úmrtí jsou průjemová onemocnění, záškrt, spalničky, dětská obrna, tetanus, tuberkulóza a nedostatek vitamínu A. Díky celosvětovým očkovacím programům UNICEF se každý rok podaří zachránit život tří milionů dětí. Přibližně stejný počet dětí však stále ještě na nemoci, kterým lze jednoduchým očkováním předcházet, umírá.

Díky pomoci všech, kteří se v roce 2003 v ČR zúčastnili projektu Panenka, může být proočkováno dalších 1388 dětí.

A v roce 2004? To už záleží tak trochu třeba i na vás!

Další informace o Projektu Panenka (včetně střihu či rodných listů) získáte na adrese:

**Český výbor pro UNICEF
Projekt Panenka
Elišky Peškové 17/741
150 21 Praha 5
Tel./fax: 257 320 244
unicef@unicef.cz
www.unicef.cz**

Dětská tisková agentura (DTA). Materiál byl převzat z internetového portálu ČRDM www.adam.cz.

Na prvním snímku je bývalá ministryně zahraničí USA Madeleine Albrightová a ředitelka Českého výboru pro UNICEF Pavla Gomba. Foto archiv UNICEF a DTA.

Na společné cestě v Třebíči

Snad každý, kdo přijel ve dnech 27. – 29. února do trebičské ZŠ Týnská, prožil skvělé chvíle mezi fantastickými lidmi. Zároveň získal spoustu nových a velmi přínosných poznatků, které si mohl vyzkoušet i v praxi. Nasbíral také materiál inspiřující k další činnosti.

V Třebíči se totiž konala Regionální vzájemná výměna zkušeností (RVVZ) plná dílen, seminářů, diskusních fór, doprovodných programů, výstavek a setkání. Zúčastnilo se jí na sedm desítek lidíček všech věkových kategorií ze 4 krajů, 20 měst a 27 různých organizací. Na trebičské setkání přijeli ti, kteří ve svém volném čase pracují s dětmi a mládeží, například vedoucí dětských oddílů, rádcí a instruktoři nebo pracovníci center volného času.

Pátek – počátek všeho

Organizace celé akce byla od začátku dost dobře zvládnutá. Hned při vstupu do školy obdrželi účastníci od usměvavých pořadatelů veškeré potřebné informace: program „ervévězetky“, údaje o svých přihlášených programech, o ubytování, plánek školy, jmenovku, první číslo Pižgrinova zpravodaje a propagační materiály sponzorů akce. Ti, kteří přišli včas, stihli navíc „obhlédnout terén“ – sídlo vedení, infocentrum, bufet s dobrůtkami, příjemnou čajovnu, hernu či internetovou místnost. A ještě se pozdravit se známými tvářemi.

O půl sedmé začaly první programy – seminář o drogách, tipy na výlet či dílna, kde se zájemci učili vyrábět ruční papír. V druhém

programovém bloku zase mohli trénovat sebeobranu.

Před jedenáctou večer to všechno oficiálně začalo. Na volném prostranství nedaleko školy se sešli všichni správní lidé, kteří přijeli na RVVZ. Zatímco organizátoři uváděli jednotlivá bývalá okresní města kraje Vysočina, přítomní si stihli potrást rukama a vzájemně se představit. A hlavně si uvědomit, že se všichni sešli na jedné cestě: na cestě, která je spojuje a která vede k dětem a mládeži. Málokdo šel pak spát. Mnozí diskutovali o vedení oddílů a dalších tématech, která je zajímala, bavili se v čajovně, hráli různé deskové hry v herně nebo „propadli“ internetu.

Sobota – nabitý den

Sobotní program byl vskutku nabitý. Od rána do večera proběhlo šest programových bloků – dílny, semináře, sekce či doprovodné programy. Všechno běželo jako na drátkách. Mnoho zážitků se podařilo zachytit na fotkách a zveřejnit spolu s výroky účastníků v dalších číslech Pižgrinova zpravodaje, která dostali účastníci jako „přílohu“ k snídani a k večeři.

V sobotu v deset hodin večer se všichni opět sešli, tentokrát pod střechou tělocvičny, k závěrečnému rituálu. Projev Tatanky, hlav-

niho organizátora letošní RVVZky, shrnul a vystihl vše, co účastníci za ten krátký čas prožili a cítili. Ve stejném duchu pak následovala i řeč Galény – osmdesátiletého Jana Šimáně – „vynálezce“ březových listků a duchovního otce „vévčezetek“. Opět slova, která se vryla všem přítomným do srdíčka. Při příležitosti RVVZ byly uděleny další březové listky – ocenění, jež náleží lidem pracujícím s dětmi nebo pro ně. Závěr rituálu, jak

už to bývá, patřil předání „žezla“ akce jejímu příštím organizátoru. A nebylo to jenom „žezlo“, ale celé auto naložené zážitky a zkušenostmi, které se pomocí dálkového ovládání podařilo Tatankovi dovézt po cestě z kamínek z Třebíče až do Jihlavy, která přivítá účastníky zmíněného setkání v roce 2005.

Konec rituálu – přítomní rozebírají silnici z kamínek, které jsou pro ně vzpomínkou na letošní akci v Třebíči. Ale konec rituálu ještě neznamená konec RVVZ jako takové... Jede se dál, ještě není všem programům konec. Pro ty, co se nebáli či měli chuť a dostatek energie byla v pozdních sobotních hodinách připravena vycházka do noční Třebíče – čekala je věž a hvězdárna.

Neděle – na ZŠ Týnská se stále něco děje

A je tu poslední den – neděle. Od osmi do půl dvanácté probíhaly další programové bloky – vyměňovaly se názory a zkušenosti z oddílů. Jak na to, když máte v oddílu dítě, které vám narušuje vaši práci? Nevíte si s ním rady, ale nechcete ho vyhnat... Nechyběla ani dílna, kde získáte pár nápadů pro „rozvoj drobné motoriky a estetiky“ u mladších školních dětí. Nebo další dílna – tam se třeba naučíte vyrábět figurky z kukuřičného šustí. Jinde se účastníci mohli dozvědět leccos poučného o fantasy a sci-fi hrách a ještě jinde, v dílně takzvané Canis terapie, zase něco o tom, jak lze pro práci s dětmi využít pejska.

Je poledne – ZŠ Týnskou opouštějí poslední účastníci RVVZ 2004 s rancí na zádech a spoustou skvělých vzpomínek, zážitků a zkušeností v hlavě, v duši i v srdci. Pro organizátory to však ještě zdaleka nekončí – nastává čas úklidu „místa činu“ a rekapitulace celé akce. Byla opravdu nezapomenutelnou vzájemnou výměnou zkušeností, aspoň pro mě. Děkuji vám všem, kteří jste se na ní podíleli. Přijet do Třebíče na RVVZku stálo vážně za to, bylo to zkrátka super.

Pája

Francouzská chuť jednat

Mohou být elán a chuť dělat něco užitečného pro společnost přísadou do elixíru mládeže? Možná. Ve Francii tomu zkusili přijít na kloub - a výsledky jsou takové, že se rozhodli nenechat si tuhle alchymickou recepturu jen pro sebe. Proto teď skupinka francouzských aktivistů objíždí s karavanem některé evropské země a vysvětluje, v čem projekt nazvaný Chuť jednat (Envie d'agir) vlastně spočívá. Zastavili se i v Praze a 10. března odpoledne se tu setkali se zástupci ČRD.

Mělo by to být řečeno hned na začátku: soutěž v rámci zmíněného projektu „Chuť jednat“, přejmenovanou na „Být při tom“, letos vyhlásilo i české ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. (Více o soutěži se lze dočíst mimo jiné na www.adam.cz a v příloze prvního čísla Archy.) A může za to vlastně francouzský ministr školství Luc Ferry. „Rozhodl se povzbudit zájem mladých lidí o dění ve společnosti, a proto vyhlásil tento program,“ řekla při pražském setkání hlavní koordinátorka projektu Julie Navarro. Ministrova slova následoval čin. Ze všeho nejdřív se objevil francouzský „národní průvodce“ pro mladá. Julie Navarro vysvětlila, že šlo o brožurku, obsahující důležité adresy a informace o všech institucích, které nějak pomáhají nebo jsou k dispozici mládeži. V brožurce se objevily také inspirativní příběhy mladých lidí, kteří přes jejich nízký věk už v životě leccos dokázali. Knížka určená zájemcům od 11 do 28 let vyšla nákladem jednoho milionu kusů výtisků a distribuovala se prostřednictvím škol i mimo ně – například sítě informačních center pro mladá. Letos se ve Francii podařilo něco trochu jiného: dohoda s regionálním tiskem znamenala vydání speciálních novinových příloh určených mládeži. Počítačové klávesnice redaktorů vytukaly základní texty o těch z nich, kteří již něco pozoruhodného pro společnost vykonal; v přílohách se navíc objevila přehrášle kontaktů a informací o tom, co se vlastně mládeži kde nabízí – neboli na jakou technickou, materiální i finanční pomoc by mohla „dosáhnout“. Organizátoři projektu se ovšem soustředili hlavně na vytvoření rozsáhlého webu www.enviedagir.cz. Obrovská databáze soustředí všechny organizace a projekty, které jsou mladým lidem k dispozici. „Je tam speciální vyhledávač - takže jestli máte chuť třeba na jihu Francie opravovat římské malby, najde vám všechny organizace, které se něčím podobným ve vašem okolí zabývají,“ rozvedla Julie Navarro. Databáze nyní podle ní zahrnuje na 15 000 organizací, zhruba 10 000 projektů a 500 novinových článků, které o nich redaktori sepsali. Webová stránka, určená dobrovolníkům i profesionálům pracujícím s mládeží, se má podle plánů jejich tvůrců letos rozšířit o prostor věnovaný Evropě. Evropská databáze ve třech jazycích – francouzštině, angličtině a němčině – by měla zahrnovat informace o

všech zajímavých projektech, probíhajících v partnerských zemích, které se do programu letos zapojily.

Ve Francii se nyní klade značný důraz i na to, aby se projekt a informace o něm dostaly na „místní úroveň“ – tedy co nejbližší těm, kterým jsou určeny. Vytváří se prostor k tomu, aby zástupci organizací pracujících s dětmi a mládeží měli možnost s nimi ve školách a informačních centrech na tohle téma mluvit: poradí jim třeba, jak si založit vlastní organizaci, nebo jak se zúčastnit vyhlášeného projektu.

Velkorysý program zahrnuje i další dvě akce. Náplní té první jsou jakési „spanilé jízdy“ – 25 mladých lidí objíždí v autech 75 francouzských měst; diskutuje se svými vrstevníky a vysvětluje jim, co mohou pro své okolí udělat. Druhou akcí je již zmíněná soutěž Chuť jednat/Být při tom; podstata spočívá v ocenění mladých lidí, jejich skupin a zajímavých projektů, v nichž působí. Julie Navarro vypočetla, že ve Francii měli loni 600 regionálních vítězů, z nichž každý dostal cenu v hodnotě asi 1000 euro; 45 se dočkalo na národní úrovni ocenění ve výši zhruba 3000 euro a 10 z nich mělo to štěstí, že mohli svůj příběh – a to, co se jim podařilo – představit v televizi. Koordinátorka projektu upozornila na to, že se tak zlepšuje nejen povědomí veřejnosti o tom, co všechno mládež podniká, ale především postavení dobrovolné činnosti mladých lidí ve společnosti.

„Důležitý je výsledek: to, abychom zmobilizovali lidi v našich sdruženích, v našich partnerských organizacích, aby se do projektu zapojili,“ soudí o české soutěži Být při tom předseda dětské a mládežnické rady Pavel Trantina. „Je to pro ně docela zajímavá šance, aby představili své projekty – to, co dělají – a získali za to i ocenění. Může být příslibem pro nějakou podporu i ze strany našeho ministerstva školství na projekty pro příští rok,“ dodal Pavel Trantina. Až se francouzská osádka „evropského karavanu“ vrátí domů, bude mít za sebou spoustu kilometrů najetých po silnicích Rakouska, Belgie, Řecka, Německa, Irska, Lucemburska, Polska a Maďarska. A také České republiky, kde se aktivisté Envie d'agir od šéfa ČRD dozvěděli řadu zajímavostí, třeba o blížící se Bambiriádě.

Jiří Majer

Foto Radka Páleníková (vpravo Julie Navarro)

V zrcadle médií

Rada dětí a mládeže chce zvýšit prestiž mimoškolní výchovy

PRAHA - Česká rada dětí a mládeže bude v letošním roce opět pořádat Bambiriádu, poskytovat publikační a informační služby občanským sdružením i veřejnosti a organizovat školení. Chtěla by také dosáhnout statusu národní rady, zlepšit legislativní podmínky pro svou činnost a rozšířit řady svých členů. Novinářům to dnes řekl nový předseda rady Pavel Trantina.

„Naším posláním je zvyšovat prestiž mimoškolní výchovy ve společnosti a přispívat ke zlepšování podmínek pro dobrovolníky, kteří s dětmi a mládeží v jejich volném čase pracují,“ uvedl Trantina.

Největší akcí bude letos tradiční přehlídka volnočasových aktivit Bambiriáda. Uskuteční se od 20. do 23. května ve 28 městech ve všech krajích. Již po šesté tak bude moci prezentovat svou činnost jakákoli ze 73 členských organizací rady. Akce se mohou zúčastnit sdružení, která mají jen několik desítek členů, stejně jako organizace s mnohatisícovou členskou základnou, jako jsou Junák nebo Pionýr.

Webový portál www.adam.cz a zpravodaj Archa pak budou opět nabízet řadu informací členům rady mládeže i veřejnosti. Uskuteční se také školení podvojněho účetnictví, na které budou muset letos přejít i organizace, jež rada sdružuje.

Další z priorit České rady dětí a mládeže je získat status národní rady mládeže a stát se členem Evropského fóra mládeže. „Pomohlo by nám to upevnit naše postavení a usnadnilo by i jednání s institucemi v České republice,“ řekl Trantina.

Podle nového předsedy by rada také chtěla ovlivnit legislativní podmínky pro svou činnost, především nově připravovaný zákon o mládeži, a také Občanský kodex, který bude upravovat podmínky pro sdružování.

Rada mládeže by také ráda rozšířila svou členskou základnu, i když Trantina připustil, že to nebude jednoduché. Problém vidí

zejména v celoevropském trendu, který nepřeje organizovanosti. „Produkt, který nabízíme, není vidět ihned jako u zájmových kroužků. Je to o celkovém rozvoji osobnosti a o výchově k aktivnímu občanství, což asi dosud není společností zas až tak oceněno,“ podotkl.

Rada dětí a mládeže vznikla v roce 1998. Sdružuje 73 organizací, které mají asi 193.000 členů. Spolupracuje s řadou zahraničních partnerů, především s Radou mládeže Slovenska.

ČTK, 26.2.2004

(Bez názvu)

Tak tuhle skládku pozoruji už pět let a vůbec nevím, jak zde vznikla. Leží v hlubokém lese mezi Němčicemi a Boskovicemi a do nejbližší civilizace je z každé strany několik kilometrů. Navíc tyto láhve, plechovky, tácky a zbytky umělohmotných hraček někdo uložil do smrkové houštiny ve velice prudkém svahu a tak je opravdu záhadou, kdo a proč si dal tu námahu, aby je odvezl tak daleko. Vzhledem k tomu, že je to materiál, se kterým si příroda neporadí ani za sto let, jsou dvě možnosti: buď sem budu pravidelně chodit a sledovat, jestli to někdo z místních uklidí dřív, než sem náhodní turisté takzvaně „přiloží“, anebo poprosit v létě skauty, kteří na nedaleké Randulce každoročně pořádají svůj tábor, aby pro les udělali něco dobrého. Na malé pasece se jich každé prázdniny vysřídá několik stovek, ale už na podzim není vidět, že by tu někdo dva měsíce tábořil, nezůstane po nich ani papírek. Z těch by si lesní vandaloři měli vzít příklad!

*dvoměsíčník Houbař,
ročník I., č. 1/04*

Chystá se slovensko-český webový časopis pro mládež

Časopis pro děti a mládež, nazvaný Net4ju, se rozhodli vydávat společně bratislavské občanské sdružení Invencia a pardubičtí skauti. „Jeho první číslo se připravuje,“ napsal Alexander Císár z Invencie (celý text dopisu byl zveřejněn na www.adam.cz). Časopis mají tvořit především děti a studenti; „bardi“ prý nad ním budou bdít a ukládat články a obrázky na webovou stránku.

„Chceme se vyhnout kolotočovým barevným webovým nebo papírovým stránkám, na kterých musejí redaktori vymýšlet pseudoproblémy,“ podotkl Alexander Císár. Tvůrci časopisu podle něj chtějí, aby si mladí lidé na těchto stránkách hledali cestu k sobě – k přátelům mimo území svého státu – a doufají ve spojení ve Střední Evropě. „Mnozí cestují do Ameriky, neznajíce své sousedy, kteří vytvořili velké duchovní bohatství. Prostor poskytneme i dospělákům, kteří chtějí přispět ke zkvalitnění života mládeže v rozhádaném a uspěchaném světě,“ zní téměř jako motto část Císárova dopisu.

Autoři nového internetového časopisu by chtěli postupem času k sobě přibrat i partu z Maďarska a Polska.

Bratislava dostala přednost kvůli zkušenostem, nasbíraným při tvorbě webového magazínu dostupného na internetové adrese www.skolisty.host.sk.

Zpravodaj ČRDM o výchově
a využití volného času dětí a mládeže

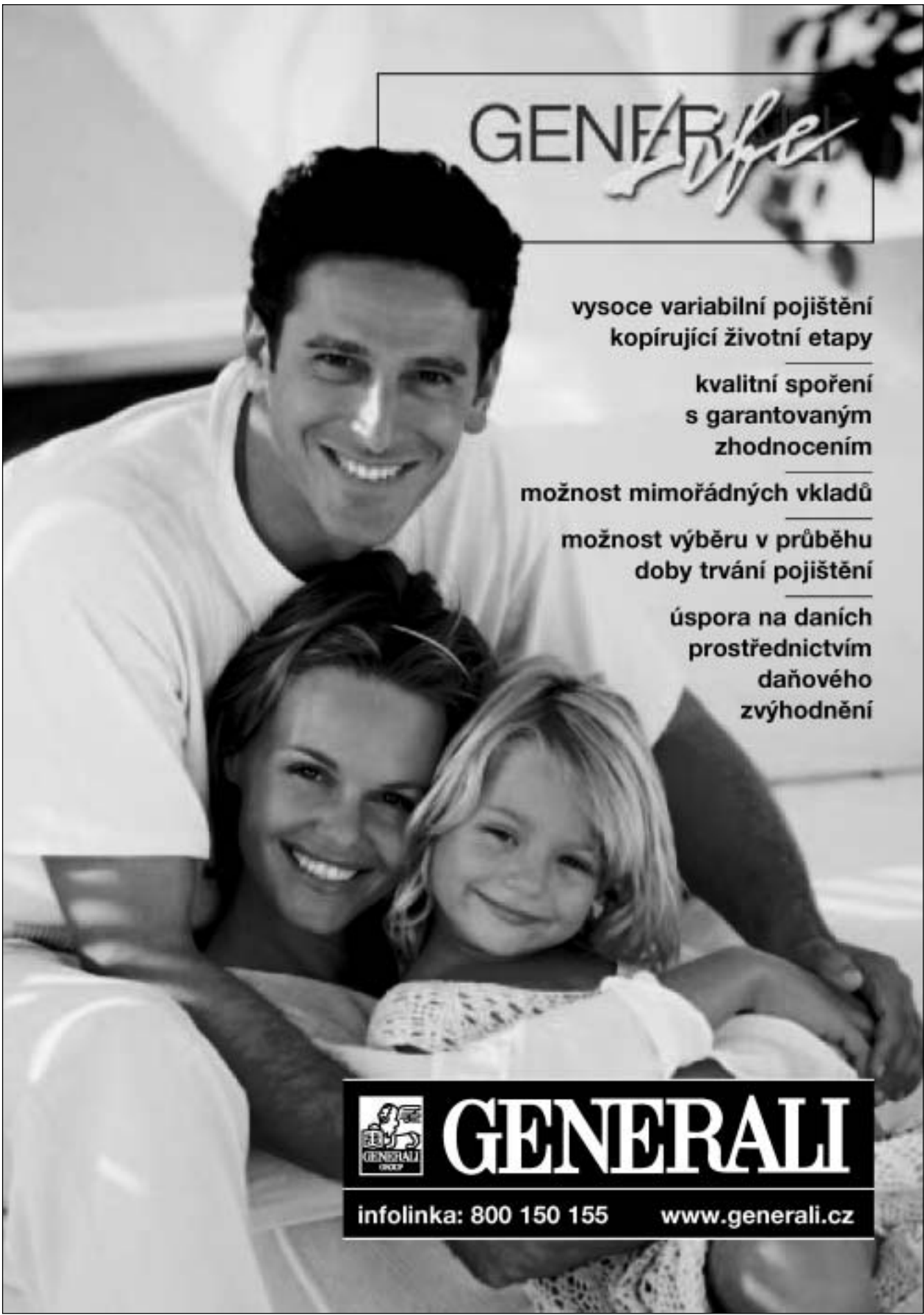
ARCHA

Registrace Ministerstvem kultury: MK ČR 8135
Tematická skupina 13A/A8, ISSN 1212 - 5016
Podávání novinových zásilek povoleno
Českou poštou, s.p., odštěpný závod Přeprava,
č.j. 1259/99 ze dne 29. 3. 1999

Redakce: Jiří Majer – vedoucí redaktor,
Hana Konopiská, Mgr. Jiří Zajíc
Adresa redakce: Česká rada dětí a mládeže
Senovážné náměstí 977/24, 116 47 Praha 1
tel: 234 621 379, fax: 234 621 541
e-mail: archa@adam.cz
IČO: 68379439

Graf. úprava a sazba Michala Rocmanová akad. mal.
Tiskne TG TISK s.r.o. Lanškroun
Fotografie z archivů členských sdružení ČRDM
Příspěvky přijímáme nejlépe ve Word 7.0 nebo RTF
Vychází 8 x za rok

GENERALI *Life*

**vysoce variabilní pojištění
kopírující životní etapy**

**kvalitní spoření
s garantovaným
zhodnocením**

možnost mimořádných vkladů

**možnost výběru v průběhu
doby trvání pojištění**

**úspora na daních
prostřednictvím
daňového
zvýhodnění**

GENERALI

infolinka: 800 150 155

www.generali.cz

PREZENTACE ČINNOSTI OBČANSKÝCH SDRUŽENÍ DĚTÍ A MLÁDEŽE A STŘEDISEK VOLNÉHO ČASU Z CELÉ ČR

od 20. 5. 2003 **Bambiriáda 2004** do 23. 5. 2004

www.bambiriada.cz aneb **Jsme na jedné zemi** **VSTUP ZDARMA**

Brno	České Budějovice	Liberec	Olomouc
Děčín	Frydek-Místek	Opava	Ostrava
Haviřov	Hradec Králové	Plzeň	Praha
Hlučín	Cheb	Prostějov	Přerov
Chrudim	Chomutov	Šumperk	Tábor
Karviná	Kladno	Třebíč	Třinec
Klatovy	Krnov	Uherské Hradiště	Zlín

Celostátní pořadatel:

Česká rada dětí a mládeže
s podporou Ministerstva školství,
mládeže a tělovýchovy a Ministerstva obrany

SOUTĚŽE - HRY
PROGRAMY PRO DĚTI A MLÁDEŽ

s podporou:

Radižurnál
ČESKÝ ROZHLAS 1

Bambiriáda? Ano! – Bambiriáda.

Bambiriáda je bezkonkurenčně největší prezentační příležitostí pro sdružení dětí a mládeže u nás. Loni v devatenácti městech pro téměř 230 tisíc návštěvníků mohla více než stovka sdružení, domů dětí a mládeže i obdobných institucí představit to, čím přispívají k radosti dětí a mladých lidí, k jejich osobnímu růstu i smysluplnému využití volného času. Letos se uskutečňuje v 28 městech – a doufáme, že návštěvníků bude ke čtvrt milionu. K této prestižní akci se každým rokem připojují další spolupracující partneři v různých místech naší země – jak z řad sdružení, tak jiných subjektů občanské společnosti. O tom svědčí každoroční záštita několika ministrů i jiných osobností veřejného života.

Bambiriádou roku 2004 – tedy jejím 6. ročníkem – chce ČRDM účinně pokračovat v naplňování svého hlavního úkolu: Prostřednictvím celé řady aktivit a výrazné podpory ze strany různých osobností i solidních médií chceme sdělit české veřejnosti dobře slyšitelné poselství o významu dětského světa i jeho proměny pomocí soustavné mimoškolní výchovy a citlivého, chápajícího doprovázení dospívajících.

Současně chceme zdůraznit význam celkového společenského kontextu, v němž se toto naše snažení odehrává, pro šanci našich dětí dospět ve zralé občany spojující se Evropy, kteří si vědí rady se svojí svobodou i odpovědností. Proto je tématem letošní Bambiriády vytváření našeho společného světa bouráním zbytečných bariér a nalézáním toho, čím se můžeme vzájemně obdarovávat. Vždyť – jak zní heslo letošní Bambiriády:

Jsme na jedné Zemi!